



mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

 VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNIT


Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT**

**Mgr. Jacková Martina
Dromoro**

Dromoro 1. kotor

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ: **Mgr. Jacková Martina**
Kontakt na autora UZ: jackova.m@azet.sk
Názov: Dromoro 1.cast'
Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok
vypracoval: PaedDr. Anna Hricová, PhD
Preklad: PhDr. Viliam Zeman
ISBN 978-80-565-1278-4

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štýlistickou ani grafickou úpravou.

Dumakro savoripen : Dromoro

Dumakro koter : Angluno ora

Likerdo avri sikhłarduno than : Te prindžarel andrethodo te kerdi but'i (ariebeh) jekhten oren.

Prikaza vaš sikhlono : Sprindžar tut la nälpaha Zdravojedkaha. Merkindan šun, so tuke pal peste phenela te vakerla pre peste avri.

*Hoj, l'ube siklovne. Som tumari nevi
amalka nälpa Zdravojedka. So
tumenge pal peste te phenav? Soha
man tumenge šaj ašarav? But rada
phirav andri škola te hin man but
amala, savenca dikħav pašutne veša
paňa te prindžarav svetos pašal
peste. Tel sikhlarde ori predmetos
Dromoro (Cestička) tumenge ažutina
te lidža tumen.*

*Jekhetane keraha butedera but'a,
maľinaha, strihinaha, akħaraha avri
bar so interesantno. Imarman but
lošanav. The so tumen? Paťav, hoj ova. Te, te oda nabisterav, najfeder
andar savoro kamav gulore banana.*



Odphen upro phučibena :

- a) Pačinel pes tuke nalpa Zdravo jedka?
- b) So pes tuke pačinel najbuter? Soha tuke pejla pro jilo?
- c) So tut tuke pal late zagondolind'al?
- d) Kamesahi la te prindžarel mek buter?
- e) Soha savoreha tuke tel sikh'ard'ipnaskre ora predmetos Dromro ažutinela?
- f) Save frukti kames najradeder?

But'i vaš tuke : Sikhav tut la nalpake Zdravo jedkake te tu. Phenas pal tiri famili'ja, so rado keres andro tiro vpno časos, savo chaben kames najbuter, save sikh'arde predmeti andri škola hine vaš tuke najinteresantne.

Pal vlastno fantazija ker buťakro l'il :

Tira buťaha hino te del andro šštvorcoro ažutipineha paňale farbenca te kerel demeliben peskre angušte sar identifikačno znakos. Te pes tuke oda lačhes lidžala, andri balogni sera blokori nakreslin peskri persuna, oda džan'lol, sar dičhos. Te tut nalpala Zdravo jedka sprindžardža mek buter, andri blokori nakreslin tiri kamaduni čačka. Oda džan'lol' čačka, savonaha tut kheles najradeder. Kana adala buťa kereha, hazde o vast.

Pal vlastno fantazija ker Zairindo :

Le ažutinipeha raňaha učiteľka ker „Zairindo“ andri forma pisanka andri savi tuke tel calo škosko berš (tel ori Dromoro) kreslineha, lepineha všelijaka kipocisa, pisineha peskre lače dikhibena te šunde andaro sikh'arde ori. Peršo l'il Zairinde tuke doker korkora buťaha pašal kipocisa, nalepki save tuke dela raňi učiteľka. Adaj pes sikhavla prithovibino Zairinde . sar šaj dičhol avri te tut andri buťi lidžal pro lačho drom. Prithovibinestar tut te l'ikerel ale nasite, ker peskre šunibena te fantazijaha.

Možno prithovibino Zairinde (Zairindo kerde sikhlovne 1. A trjede ZŠ Čaklov).



Ahoj, som tiri nevi amalka nalspa Zdravojedka.
Rada phirav andri škola te hin man but amala,
savonenca dikħav pašutne. veša paňa te prindžarav
svetos pašal peste. Tel sikħlarde ori predmeto
Dromoro (Cestička) jekhetane keraha butedera
intertesantne buťa, malinaha, strihinaha, vakheraha
amen te arakħaha avri
interesantno. Ažutineha mange ?



Nav te nav pal dad siklovne: _____

Miro demeliben angušta:

Miri parsuna:

Miri kamaduni čaċka:

Dumakro savoripen : Džide veša paňa

Dumakro koter : Šing veša paňa

Likerdo avri sikhľarduno than : Te prindžarel džanl'ipen lulud'en te baradeň vaš manuša.

Prikaza vaš siklovno : tel sikhľardi ora kereha vajkecidženenca. Raňi učiteľka tut dela kartički. vajkecidženen kereha le khetane žakenca , saven saven hine upri kartička aso sar sorta frukti, te oda phabaj, ambrol, maľina. Tiri buťi ovla te kerel šing džide veša paňa.

But'i vaš tuke :

1.peršo vajkecidžene (phabaj)

Dini but'i :

- tira but'aha hin te thovel andri phuv lulud'a andro richtime črepniki. Pašal manipulacija le lulud'enca mušines te merkinel. Merkin te pe o lulud'ora naphageren te nadukhl'arel lenge.

2.dujto vajkecidžene (ambrol)

Dini but'i :

- tiri but'i hin te šukarareľ lulud'akre pirja ažutnipeha servitkona technikaha. Raňi učiteľka tuke ažutinela.

3.trito vajkecidžene (maľina)

Dini but'i :

- tiri but'i hin te kerel šukaripena andro lulud'akre pirja. Upro vikresis tuke pal maketa obkreslin te pal'is strihin avri lulud'a te berevlore, vimal'in len. Ko agor prilepin la lepinda paskaha špajľa te avka kezdime šukaripena šulin andri lulud'akri piri.

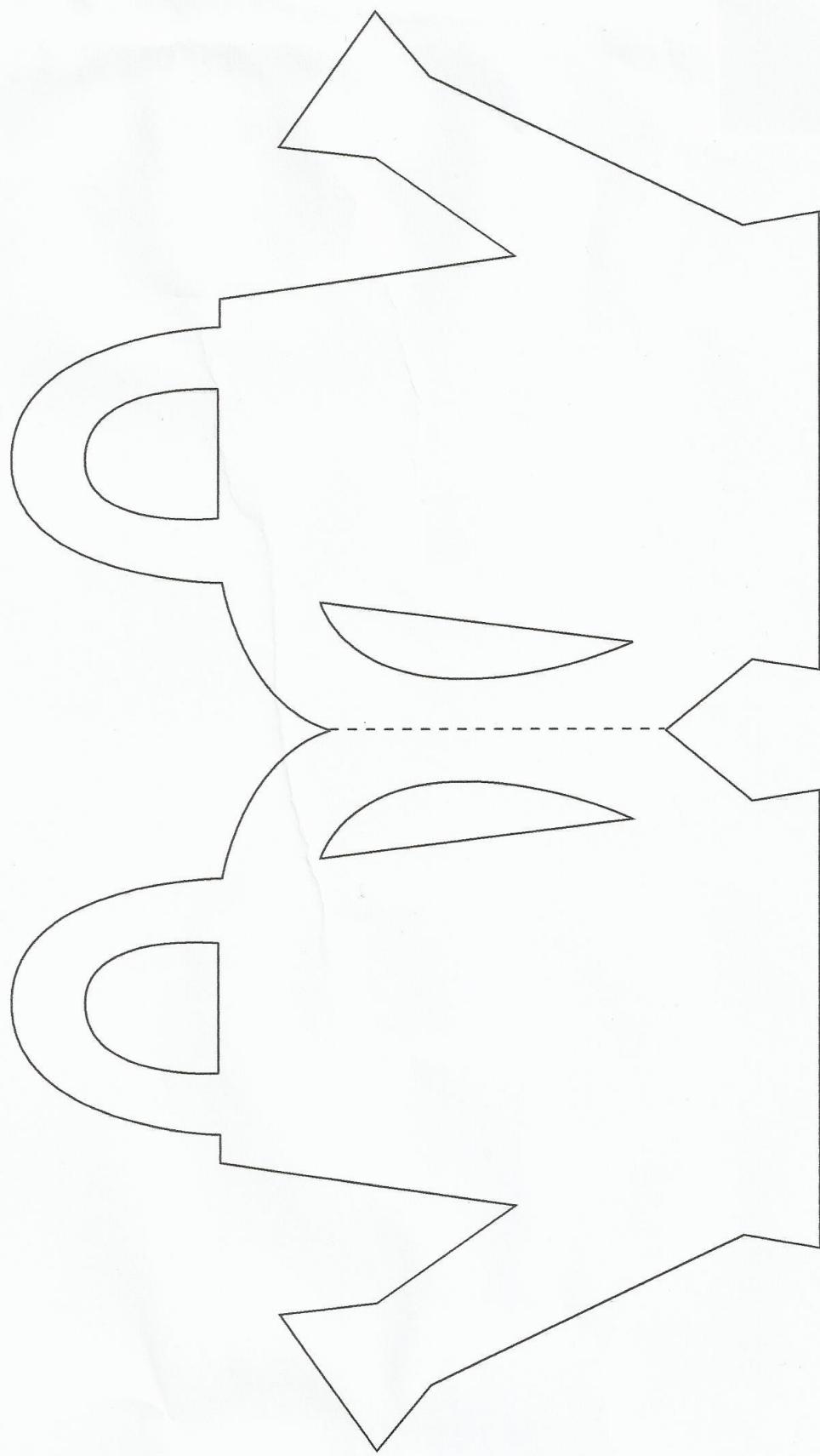
But'i vaš tuke : Ker tep hen čačo lav bajašonipe pal šing džide veša paňa andre peskri trjeda.

But'í vaš tuke : Tira but'aha hin te kerel čhiviniben sar simbolis veša paňa pal maketa. Hiviniben peske maľin avri te šukarel la pal peskri fantazija avka, te pes tuke zakamel.(páčila). S pomocou paní učiteľky ju vystríhni a prehni na polovicu. Na okrajoch ju zalep. Vytvoríš tak krásnu polievačku, ktorá bude zdobiť tvoju triedu.

Ukážka práce počas vyučovacej hodiny (žiaci 1. a triedy ZŠ Čaklov)



Šablóna pre polievačku



Dumakro savoripen: Škola

Tema: Andri škola

Likerdo avri sikhłarduno than: Te džanel pes te orjentinel andro pašal'iben škola te džanel te del nava vaš jekte thana.

Prikaza vaš siklovno:

Tel adija sikhłard'i ora absolvineha ekskurzija savi tut sikhłoveha te orjentinel pes andro pašaliben na čak pašal peskri trjeda, ale te avera emelet. Dodžaneha tut, kaj pes arakhel šatňa, teštuneskero kher, školsko jedalňa, than perdal o sikhaviben (IKT,PDA, atd'), zborovňa te riaditeľňa te sikhłareha tut, pre savi chasna hine adala tema pherďaren. Jekhetane prindžareha te avera khetane žaken. Pal visaripen andri trjeda tuke pjerďareha avri strana andro peskro Zairindo, kaj peske kreslineha peskri škola te značineha peskri trjeda.

But'i vaš tuke:

Tiri but'i hiňi te pherďarel strana (l'il) andro peskro Zairindo. Nakreslin peskri škola te značin trjeda, kaj phires. Kipocisa tuke vimal'in, te zainterisinen avera khetane žaki. Te but'i kereha, hazde o vast. Andro agor sikhłardi ora sikhav peskri kresba te avera jekhetane žakenge.

Avka prindžarasahi školsko jedalňa (sikhlovne 1.atrjeda ZŠ Čaklov):



Dumakro savoripen : Škola

Tema : Školsko poriadko

Líkerdo avri sikhľarduno than : Te džanel te dikhel avri Te džanel te dikhel avri maškar keribenen vhodnen upri sikhľardi ora te použardipen.

Prikaza vaš siklovno : Merkinda tuke dikh kipocisa (kipocis č.1 te kipocis č.2). Vaker, sar pes khetane žaki upro kipocisa líkeren te so keren.

Odphen upro phučibena :

- a) Savo kipocis sikhavkerel keriben tel sikhľard'io ora?
- b) Savo kipocis sikhavkerel keriben tel prestavka?
- c) Save avera keribena lače tel sikhľard'i ora te lel prestavka andri škola džanes te anel?

But'i vaš tuke : Le tuke nevipen le školsko poriadkoha. Ker pravidli resp. kampelišagi jekhvar kurkeskeren. Prichudker len upri faluni (nástenka) andri tiri trjeda.

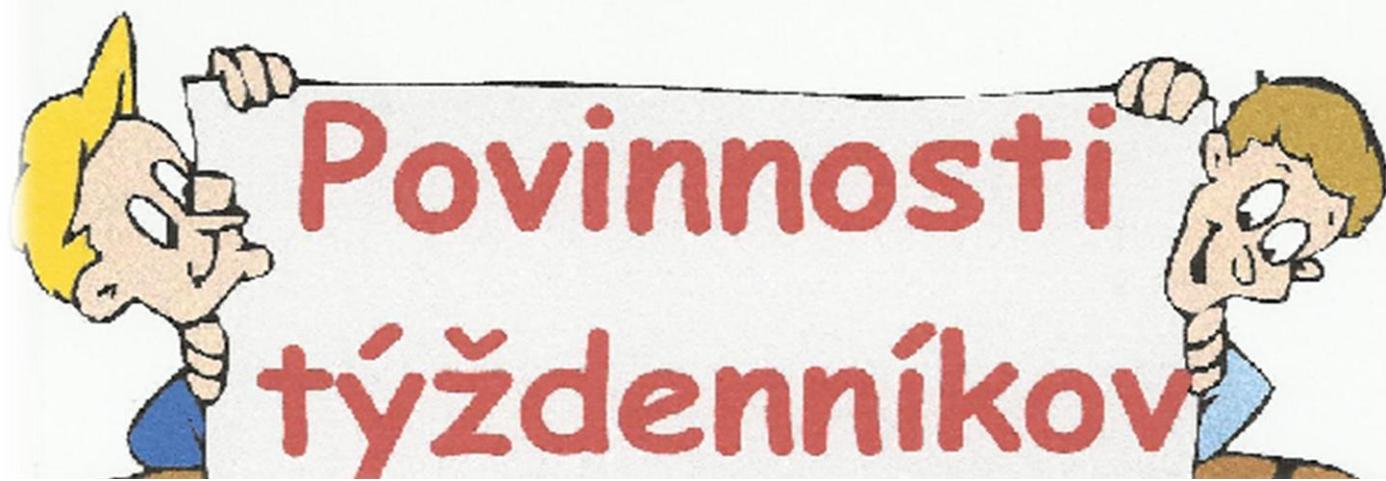


Kipocis č.1

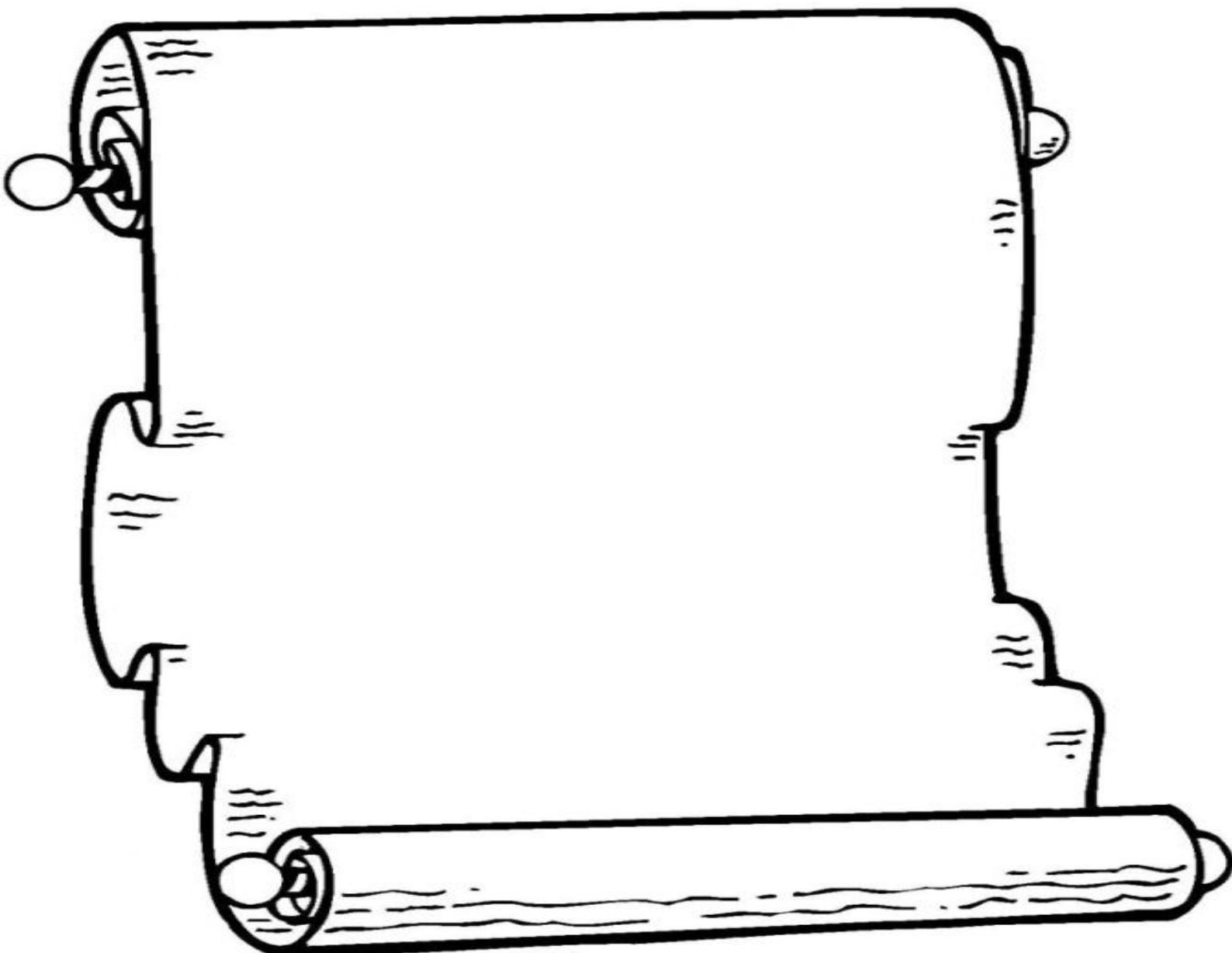


Kipocis č. 2

KAMPELIŠAGOS JEKHVARKESTEREN



Povinnosti týždenníkov



Dumakro koter : Amari trjeda

Likerdo avri sikhłarduno than : Te džanel te phenel avri zarjadenije andri trjeda te prindžarel leskro chasňariben.

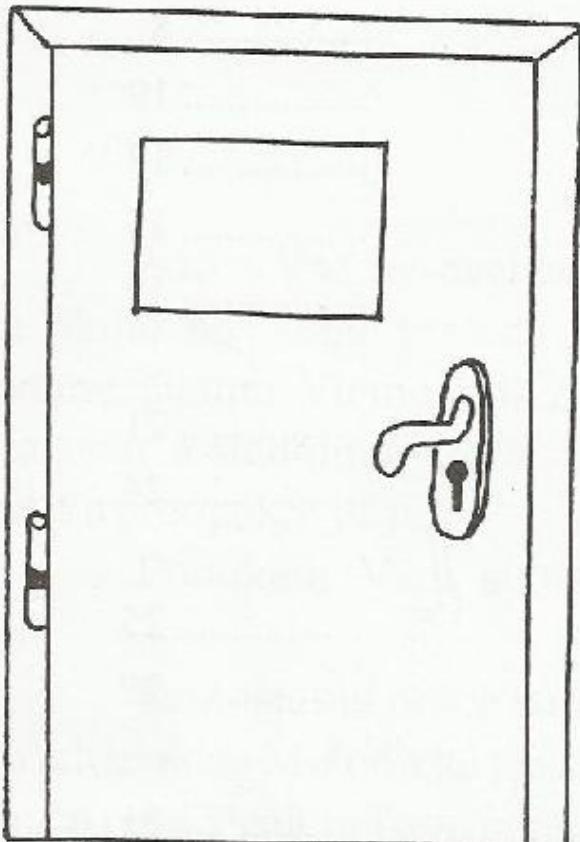
Prikaza vaš siklovno : Ker buťakro l'il. Tiri perši buťi hin upro vudar te dopisinel sikhavibe peskra trjeda. Andri agorutni but'i dokreslin štalti upro kipocis. Phen, savi andar lende hiňi raňi učiteľka te de pat'iv khetane žakenge.

Odphen upro phučibena :

- a) Savi trjeda phires ? Savo sikhaviben la hino upro vudar ?
- b) Savo zarjadenije pes arakhel andri tiri trjeda ?
- c) Savo butoris (nábytok) pes arakhel andri tiri trjeda ?
- d) Andri savo kotor trjeda pes arakhel škoolsko tabuľa ?
- e) Upri soste amenge solgalinel ?
- f) So pes arakhel upro parapetone deski ?
- g) Hin amen andri trjeda lavoris ?
- h) Vaker, so andri trjeda nane (andro thoviben jekh ke avreste le tumare khereha)



1. Upro vudar napisin sikhaviben tira trjeda.

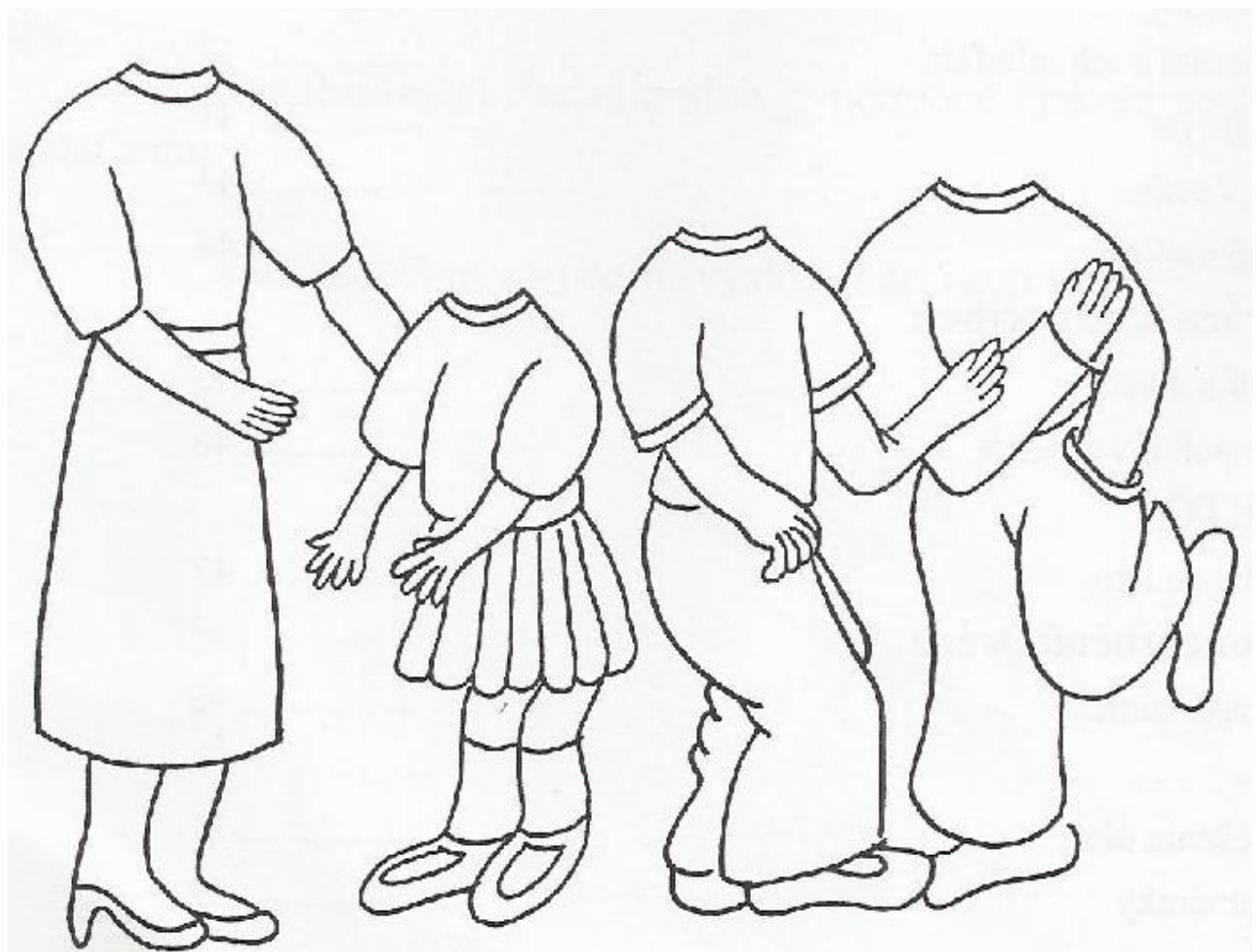


2. Ker mište dujdžene



**3. Dokreslin štalti upro kipocis. Phen, savi
andar lende hiňi raňi učitel'ka te de pat'iv
khetane žakenge.**





Dumakro savoripen : Škola

Tema : Školske žutoura (pomôcky)

Likerdo avri sikhłardunop than : Te džanel te del paťiv sikhłarde žutauren, prind'arel lengri chasna andri praksa. Te prind'arel bazalno bajašniped pal lende.

Prikaza vaš siklovno : Ker buťakro l'il. Tira buťaha hin te vimalinel čak odola irtika – kipocisa, savephiraves andri škola – save kampl'on ko školsk žutoura. Te adija but'i kereha, hazde o vast.

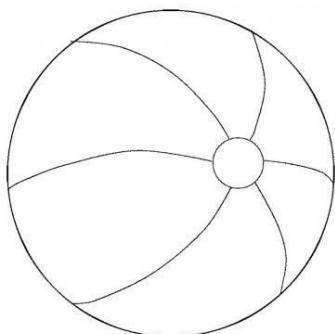
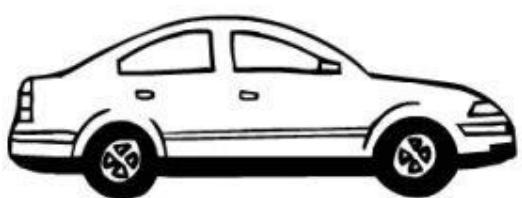
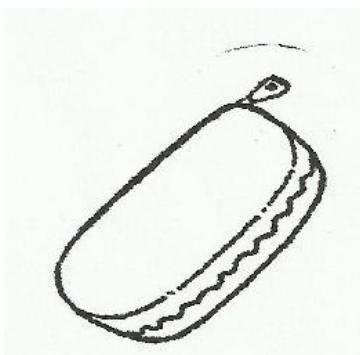
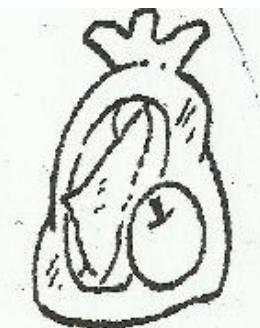
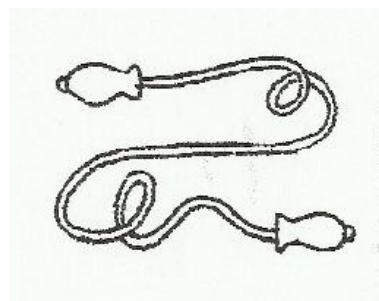
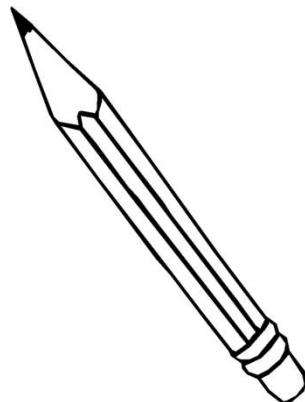
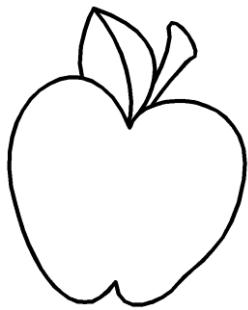
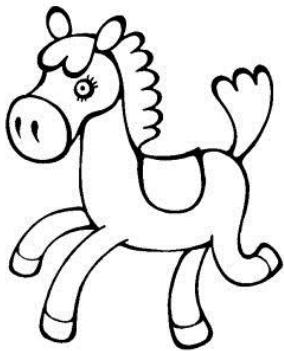
Odphen upro phučibena :

- a) Save irtika kampl'on andri l'skolsko taška ?
- b) Vasoske naštik tutke les peha andri škola peskre rikone ?
- c) So savoro tut hino tel prestavka upri lavica ?
- d) Sar amen te ko školske žatoura keras ? Sar lenca te mištes keras ?
Vasoske ?



But'akro Pil – školske žutoura

Vifarbin odola irtika, save phiravas andri škola.



Dumakro
savoripen
Garudan
drom



:
upro



Tema : Bazalne pravidli garudipena upro drom

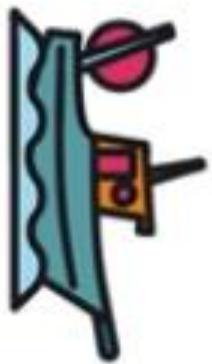
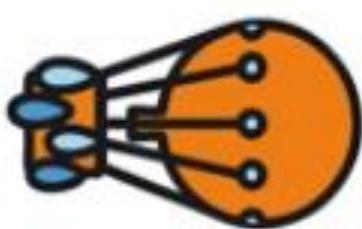
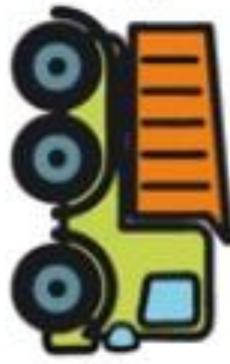
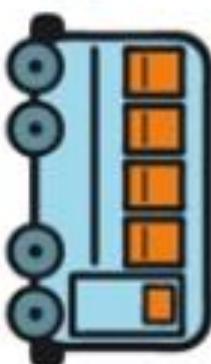
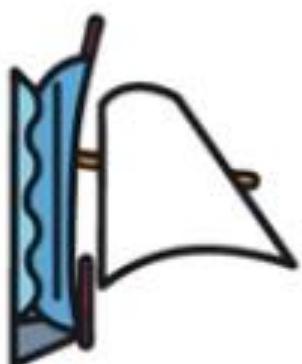
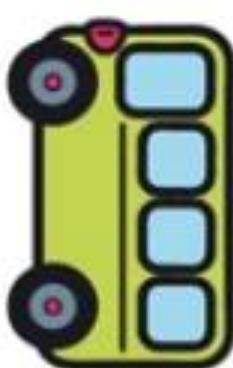
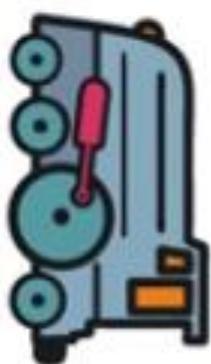
Likerdo avri ikhl'arduno than : Lel peske bazalne pravidli garudipena upro drom – pašal predžalipe perdal drom, paš ačalaviben pašal drom.

Prikaza vaš siklovno : Ker bu'akro l'il. Tiri bu'i hin andro čuče ramosa upro peršo l'il bu'akre lile mište-pal džanlipen dothov kipocisa. Raňi učiteľka tuke ažutinla te ginel phend'e te kipocisa nalepineha. Kipocisa keren priloha ko bu'akro l'il.

Odphen upro Phučibena :

- a) So kereha anglal dinipe pindro andro drom-drom paš phiriben upri aver sera ?
- b) Sar mištes te džal perdal križovatka ?
- c) Kana šaj džas perdal drom, te hin križovatka lidžaldi semaforenca ?
- d) Kaj šaj tradas upro bicigl'os ?
- e) Save pravidli paš trad'ipen upro bicigl'os mušinas te l'ikrel ?
- f) Sar džas perdal drom andre škola ?
- g) Pal savi sera drome phires ?
- h) Hin tut upri peskro uripen refleksne prvki ?
- i) Save dopravne irtika dikhas upro kipocisa ?
- j) Save andar lende hine pal tute najgaruder ?



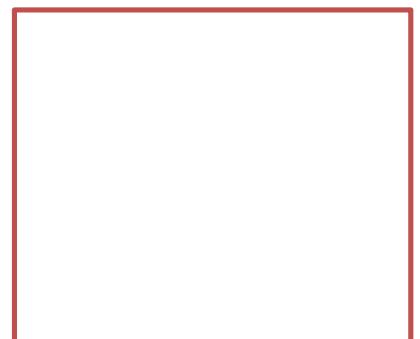


ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ BEZPEČNOSTI NA CESTE

Križovatka lidžal



te dolidžavkerel



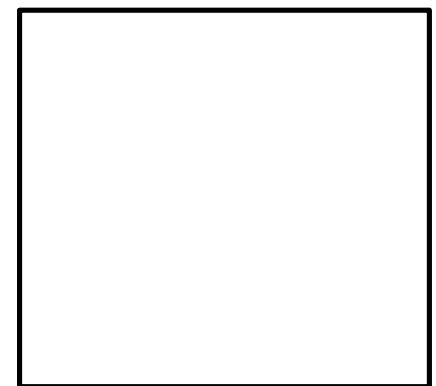
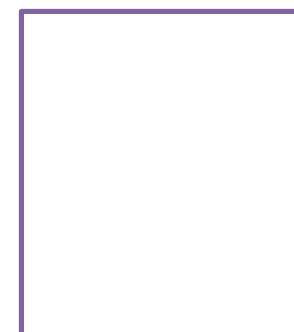
Upri loli terd'on
sagdar



hin len

vihoda. Perdal prechodo vaš phirutne džan

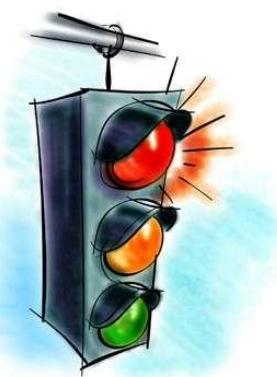
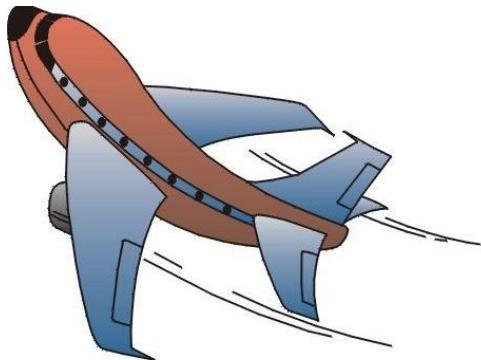
Sikhado hin dopravno značkaha



Perdal križovatka urňisaľol



Kipúocisa vistrihnin te nalepin upro mišztes than.



Dromakro savoripen : Garudan upro drom

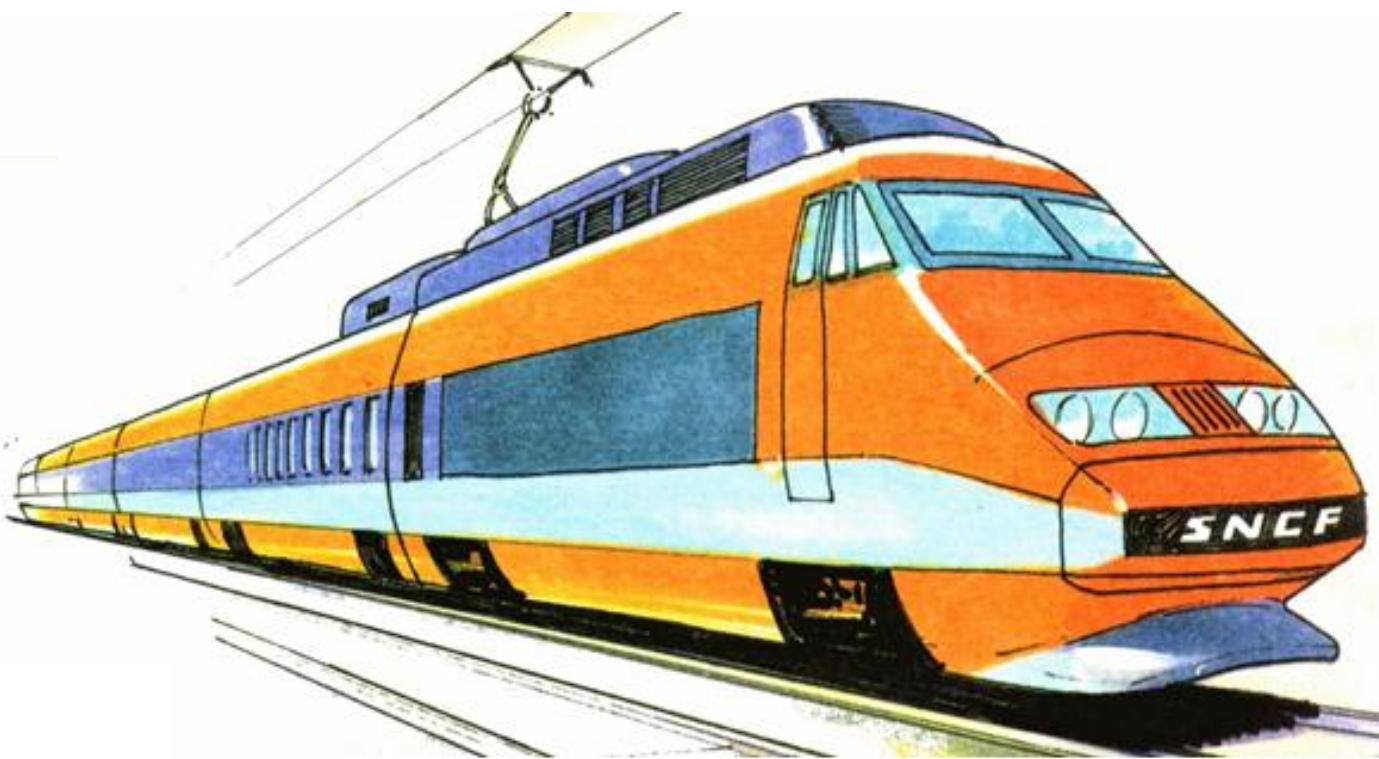
Dromakro koter : Upro sdrom

Likerdo sikh'arduno than : Te džanel te thovel dopravna irtika . Phen miošto uripen te refleksne prvki.

Prikaza vaš siklovbnو : Ker buťakro l'il. Tira buťaha hino mište te del nav dopravne irtiken upro kipocisa te jekhetaňarel len kipocisenca kaj pes čalaven, save miripeha. Kipocisa tuke andro agor sikh'ardo ora vimal'in. The buťi kereha, hazde o vast.

Odphen upro phučibena?

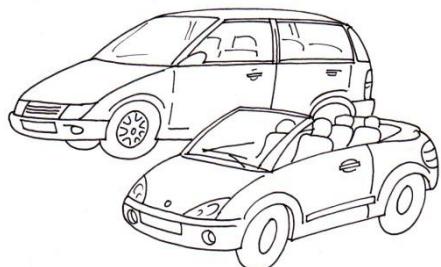
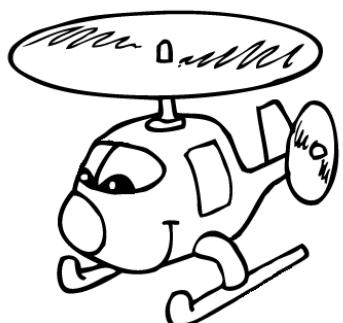
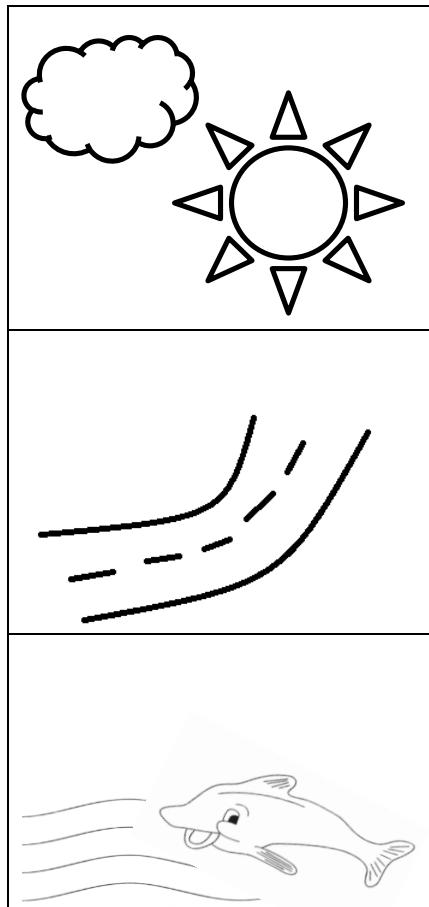
- a) Save dopravne irtika prindžares?
- b) Savo dopravno irtiko kames najradeder? Vasoske?
- c) Save dopravne irtikoha mek nadžasahi upro drom?
- d) Kamesahi leha andro avutnipen te džal upro drom?
- e) Hine upro tiro uripen refleksne znački (sikhade)?
- f) Kaj hin tuke te vasoske hine ajse bare?



But'akro l'pil – UPRO DROM

1. Jekhetaňar dopravne irtika le kipocisenga, kaj pes čalaven.

2. Vaker, andri save dopravne irtika tu mek nadžasahi upro drom.



Dromakro saoripen : Garudan upro drom

Dromakro koter : Pravidli upro drom

Likerdo avri sikhłarduno than : Te dol'kerel pravidli so džal perdal te kerel chosna peskre sastipena te satipena avren.

Prikaza vaš siklovno : Tira but'aha hin te kerel „vlastno foro“. Tel sikhłard'i ora kereha partijakra but'aha. Andar kopertka le avri 1 farebno papiris. Upro vičiniben učitel'is siklovne kerena 2 pariji pal farebne papirki.

1. partija

Dini but'i :

- tira but'aha hin te kerel andaro phure buksore andar švabliki, te avera medicini te kerel dopravne irtika, kureka dokreslin te vistrihnin andaro vikresis.

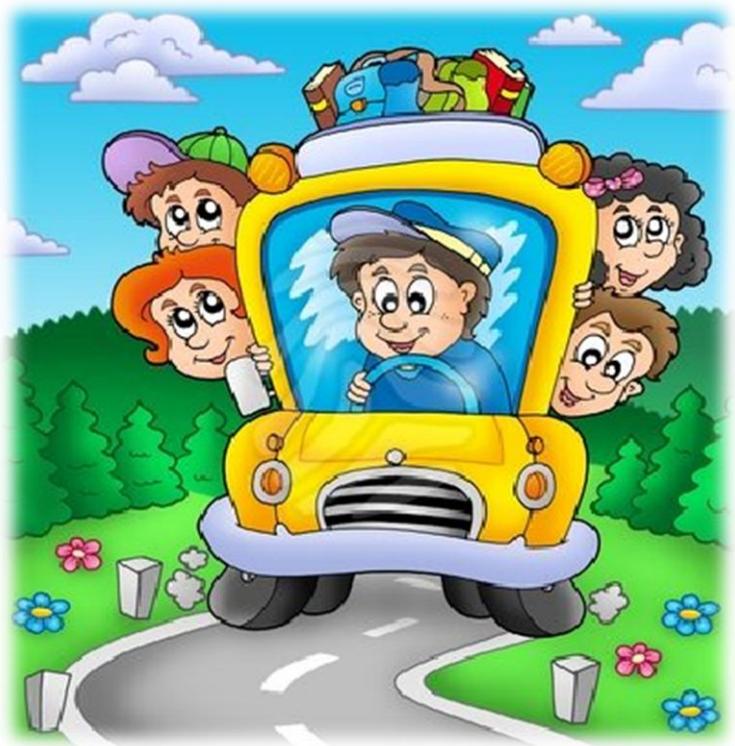
2. partija

Dini but'i :

- tira but'aha hin te kerel dopravne znački, save vimaľujineha te prilepineha ki špajla. Špajli ispideha andro valcore andar plastelina, znački avka terd'ona.

But'i vaš tuke :

Andro agor sikhłard'i ora dopravne irtika te dopravne znački thov upri dopravno križovatka kerdi andaro kartona, upri save dokreslin prechodi vaš phirutne.



Dopravno križovatka le „vlastno foroha“ šaj chasňares te paš avera sikhl'arde ori, te naštik paš opakinibe dumakre savoripena. Garudipen upro drom. Jekhetane tut khel upri dopravní križovatka, pašoda le peske bazalne pravidli dromala so džal perdal.

1. Dopravne znački::

